

PAŽYMA
DĖL VALSTYBĖS TARNYBOS DEPARTAMENTE PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS 2021 M. GAUTŲ IR IŠNAGRINĖTŲ ASMENŲ
PRAŠYMŲ IR SKUNDŲ

2021-12-31 Nr. 27L-351
Vilnius

Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės tarnybos departamentas) Tarnybos sąlygų skyrius įvykdė Valstybės tarnybos departamento direktoriaus 2021 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. 27V-65 patvirtintame Valstybės tarnybos departamento 2021-ųjų metų veiklos plane nustatytą priemonę Nr. 01-01-01 „Įgyvendinti valstybės politiką valstybės tarnybos srityje ir aptarnauti šios politikos formavimą ir įgyvendinimą“: parengė 2021 m. išnagrinėtų Asmenų prašymų ir skundų analizę bei parengė šią pažymą „Dėl Valstybės tarnybos departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2021 m. gautų ir išnagrinėtų asmenų prašymų ir skundų“.

Pažymėtina, kad šioje pažymoje nenagrinėjami fizinių ir juridinių asmenų elektroniniu paštu atsiųsti prašymai, aktualiausi atsakymai į juos skelbiami Valstybės tarnybos departamento interneto svetainės skiltyje „Klausimai-atsakymai“.

Šios pažymos tikslas – išanalizuoti Valstybės tarnybos departamente gautus valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų prašymus bei fizinių ir juridinių asmenų prašymus ir skundus dėl Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo neaiškumų, identifikuoti pagrindines praktikoje iškylančias problemas, pateikti pasiūlymų jų sprendimui ir teisinio reglamentavimo tobulinimui.

Bendra informacija

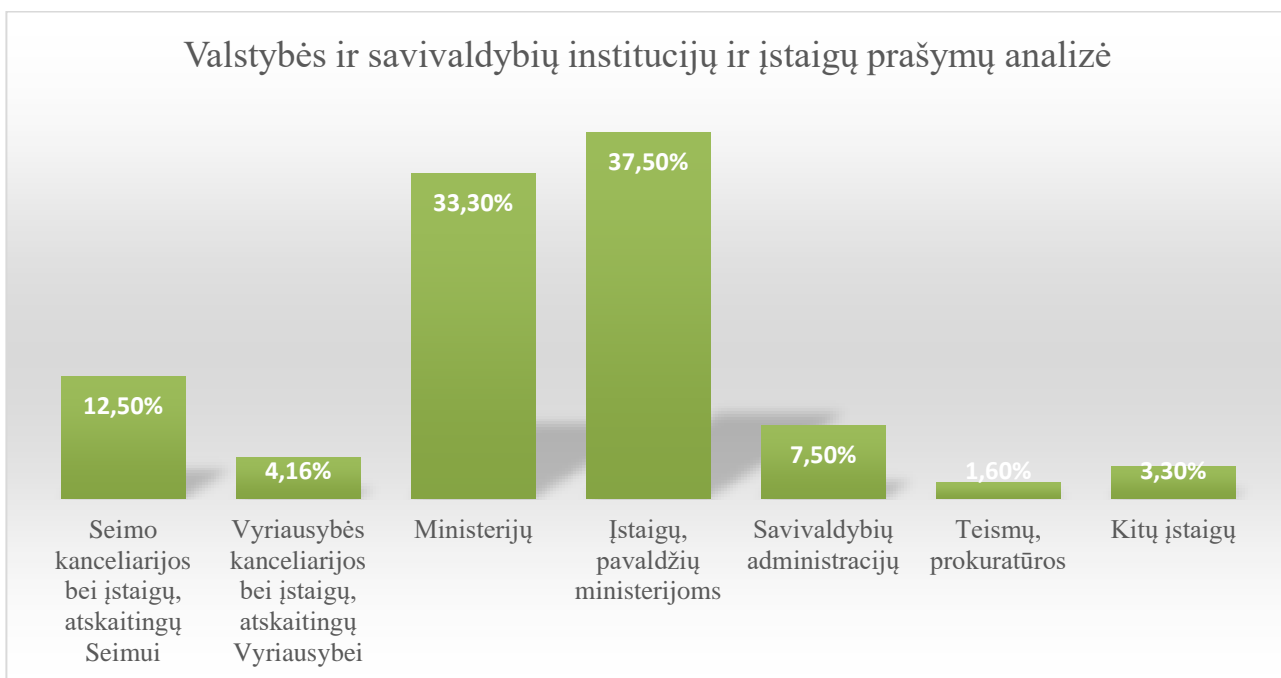
2021 m. Valstybės tarnybos departamente iki gruodžio 31 d. gauta ir išnagrinėta **120 valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų prašymų (iš jų 112 (93,3 % visų prašymų) buvo išnagrinėti Tarnybos sąlygų skyriuje, o 8 prašymai (6,7 % visų prašymų) – Atrankų skyriuje ir Vadovų atrankos ir planavimo skyriuje) ir 398 asmenų prašymai bei 69 asmenų skundai** (iš jų 45 skundai buvo susiję su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimu, o 24 skundai – nepriklausė VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų reguliavimo sričiai).

Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų prašymų analizė

Nagrinėjant Valstybės tarnybos departamente gautų prašymų skaičiaus pasiskirstymą pagal įstaigas, iš kurių jie gauti, pažymėtina, kad 2021 m. Valstybės tarnybos departamente buvo gauti **120** prašymai iš:

Įstaigos pavadinimas	Prašymų skaičius vnt.	Prašymų skaičius proc.
Seimo kanceliarijos bei įstaigų, atskaitingų Seimui	15	12,5 %
Vyriausybės kanceliarijos bei įstaigų, atskaitingų Vyriausybei	5	4,16 %
Ministerijų	40	33,3 %
Įstaigų, pavaldžių ministerijoms	45	37,5 %
Savivaldybių administracijų	9	7,5 %
Teismų, prokuratūros	2	1,6 %
Kitų įstaigų	4	3,3 %

1 pav. 2021 m. Valstybės tarnybos departamente išnagrinėtų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų prašymų skaičiaus pasiskirstymas pagal įstaigas

Didžioji gautų prašymų dalis yra iš įstaigų, pavaldžių ministerijoms 37,5 %, ministerijų 33,3 %, Seimo kanceliarijos bei įstaigų atskaitingų Seimui 12,5 %.

Įstaigų prašymuose buvo nagrinėjami klausimai, susiję su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktu nuostatu įgyvendinimu. 1 lentelėje ir 2 pav. nurodomas detalus prašymuose nagrinėtų klausimų sąrašas pagal VTĮ sritis ir skaičius, kiek kartų šis klausimas buvo keliamas.

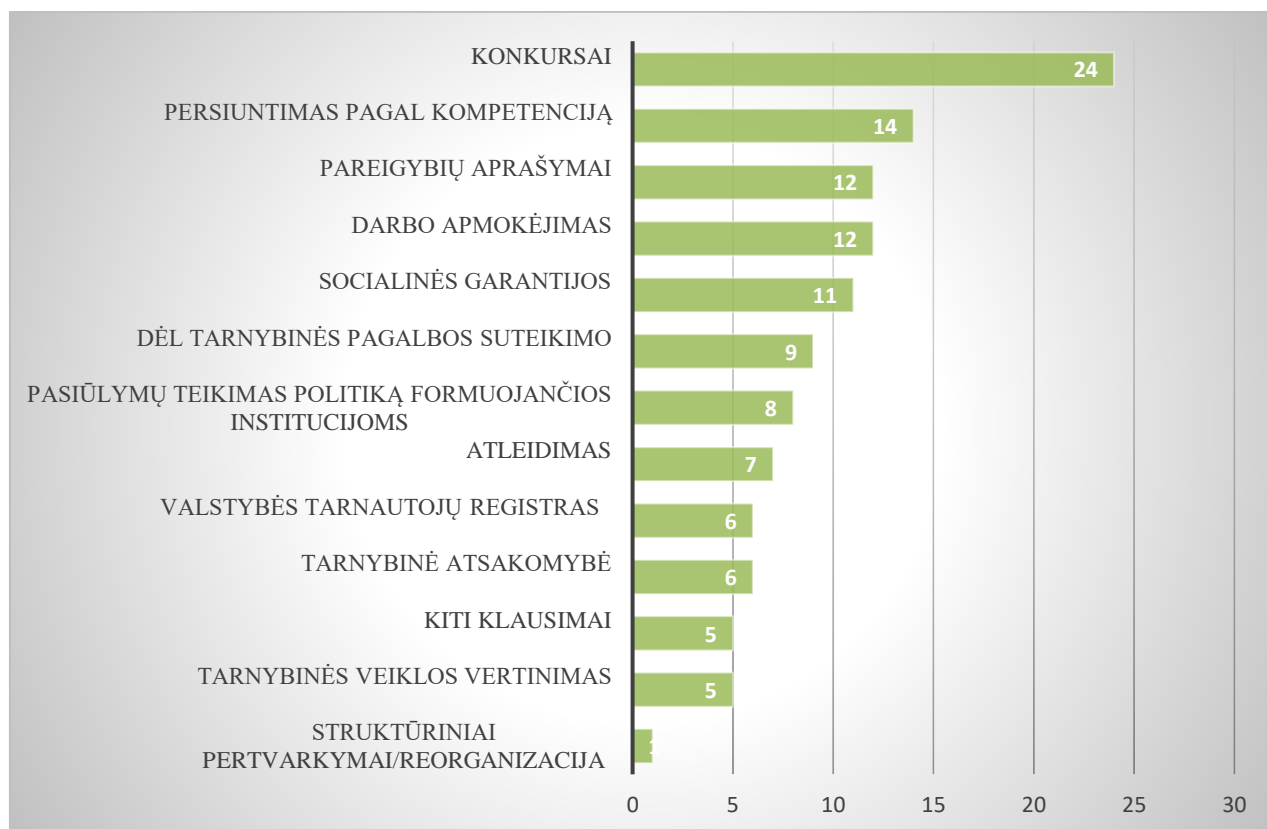
1 lentelė. 2021 m. Valstybės tarnybos departamento išnagrinėtuose valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų prašymuose klausimų pasiskirstymas pagal VTĮ sritis

VTĮ sritis	Prašymuose išnagrinėti klausimai	Kiekis
Darbo apmokėjimas	Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos nustatymo ir jos sistemiško ir proporcingo didinimo, pareiginės algos koeficientų keitimo, dėl priemokų mokėjimo, VTĮ 19 str. (su valstybės tarnautojo pareigomis nesuderinama veikla) ir 28 str. (darbo užmokestis) nuostatų taikymo, VTĮ nuostatų taikymo skiriant priemokas, kai pavedama atlikti papildomas užduotis, ne viso darbo laiko nustatymo valstybės tarnautojams, VTĮ nuostatų, susijusių su valstybės tarnautojų pareigybių pareiginių algų koeficientų nustatymo, taikymu, valstybės tarnautojo pareiginės algos nustatymo perkėlus jį tarnybinio kaitumo būdu į žemesnes pareigas.	12
Socialinės garantijos	Dėl Lietuvos Respublikos Darbo kodekso (toliau – DK) nuostatų dėl prastovos skelbimo tvarkos ir sąlygų taikymo valstybės tarnautojams, tarnybos Lietuvos valstybei stažo valstybės tarnautojui esant vaiko priežiūros atostogose, atostogų (mokamų ar nemokamų) suteikimo valstybės tarnautojams mokytis anglų kalbos perkvalifikavimo studijose, kasmetinių atostogų suteikimo tvarkos, DK ir VTĮ nuostatų taikymo, susijusių su neišnaudotomis kasmetinėmis atostogomis, taikymo, Darbo tarybų instituto taikymo valstybės tarnybos teisiniuose santykiuose, papildomų poilsio dienų suteikimo, valstybės tarnautojų galimybės dirbti nuotoliniu būdu ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, pareigų siūlymo statuso atkūrimo, leidimo dirbti kitą darbą.	11
Atleidimas	Dėl valstybės tarnautojo tarnybos vietos pakeitimo bei pareigybės panaikinimo, išeitinių išmokų mokėjimo sąlygų ir tvarkos politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams, įspėjimo termino naikinant direktoriaus pareigybę, bei galimybę atidėti atleidimo datą, valstybės tarnautojų perkėlimo į kitas darbo vietas arba atleidimo vykdant įstaigos struktūrinius pakeitimus, įspėjimo termino pareigybės naikinimo atveju, taip pat pareigybės panaikinimo teisinių pagrindų, bei galimybės nukelti atleidimo datą, į pareigas įstatymų nustatytai kadencijai priimtų įstaigų vadovai kadencijos trukmės.	7
Struktūriniai pertvarkymai/reorganizacija	Dėl įstaigos struktūrinių pertvarkymų.	1
Tarnybinė atsakomybė	Dėl tarnybinio nusižengimo tyrimo procedūrų, tarnybinio nusižengimo tyrimo iniciavimo senaties taikymo, gavus įsiteisėjusį teismo sprendimą, kuriame konstatuota, kad buvo pažeisti teisės aktų reikalavimai.	6

Tarnybinės veiklos vertinimas	Dėl valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo, vertinimo komisijos sudėties, atstovo skyrimo į vertinimo komisijos sudėtį, galimybes profesinės sąjungos atstovams dalyvauti valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo komisijose ir valstybės tarnautojo ir tiesioginio vadovo vertinimo pokalbyje.	5
Pareigybių aprašymai	Dėl Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176, taikymo, konkrečiai pareigybės grupei pavaldžių įstaigų vadovų pareigybių priskyrimo grupei, tarnautojų pareigybių aprašymų ruošinių ir bendrųjų, vadybinių ir lyderystės, specifinių ir bendrosios (vidaus administravimo) veiklos srities profesinių kompetencijų, pareigybių aprašymuose (struktūrinio padalinio vadovo ir pavaldaus valstybės tarnautojo) nurodytų funkcijų, susijusių su koordinavimu ir kontrole, pareigybės aprašymo rengimo pažeidimų, pareigybės pavadinimo prilyginimo ir šios pareigybės priskyrimo pareigybių lygmeniui suderinimo, valstybės tarnautojų pareigybių aprašymuose nustatytų specialiųjų reikalavimų, vidaus audito tarnybų valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų.	12
Valstybės tarnautojų registras	Dėl valstybės tarnautojų registro ir valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos procesų modernizavimo.	6
Konkursai	Dėl Valstybės tarnybos departamento pasiūlytų pretendentų pasirinkimo tvarkos, 2 pretendentų atrinktų į vadovaujamas pareigas, ar vieno iš 2 pasiūlytų pretendentų atsisakymas dalyvauti pokalbyje su įstaigos vadovu ir toliau pretenduoti į pareigas yra pagrindas laikyti konkursą neįvykusiu, ar įstaigos vadovas turėtų atšaukti numatytą pokalbį su likusiu pretendentu, įstaigos vadovo pavaduotojo konkurso organizavimo, galimos diskriminacijos pretendento atžvilgiu vykdant konkursą, karjeros valstybės tarnautojo priėmimo į pareigas centralizuotos atrankos būdu tvarkos, antrojo sekretoriaus dalyvavimo konkurse, konkurso atšaukimo, pateikti pasiūlymai dėl užsienyje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių keliamų klausimų ir problemų dėl jų dalyvavimo konkursuose į valstybės tarnautojo pareigas galimybių, dėl Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 129 redakcija), 53 punkto taikymo, asmens atitikties neprikaištingos reputacijos reikalavimams, seniūnų konkurso.	24
Kiti klausimai	Dėl valstybės tarnautojų statusą reglamentuojančių teisės normų, valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo, valstybinės kalbos mokėjimo lygio patvirtinimo, išsilavinimą užsienyje įgijusiems asmenims, pretenduojantiems į valstybės tarnautojo pareigas,	5

	valstybės tarnautojų kvalifikacijos, VTĮ įgyvendinimo priežiūros ir kontrolės nevykdymo.	
Persiuntimas pagal kompetenciją	Persiūsta pagal kompetenciją, nes nevykdo VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo priežiūros ir kontrolės.	14
Dėl tarnybinės pagalbos suteikimo	Suteikta tarnybinė pagalba dėl valstybės tarnautojų darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo, valstybės tarnautojams taikomų DK nuostatų, susijusių su valstybės tarnautojų informavimu ir konsultavimu, priemonių mokėjimo, informacijos pateikimo, valstybės tarnautojo nepriekaištingos reputacijos reikalavimų, savivaldybės tarybos įgaliojimų priimti sprendimą skirti savivaldybės administracijos direktorių savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoją perkeltiant į savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas.	9
Pasiūlymų teikimas politiką formuojančios institucijoms	Pateikti pasiūlymai, galintys padėti įgyvendinti Vyriausybės programos tikslą supaprastinti žmogiškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje procesus, procedūras bei sudaryti sąlygas lanksčiau ir efektyviau valdyti žmogiškuosius išteklius, pateikti pasiūlymai dėl Valstybės tarnybos departamento nuostatų ir struktūros pakeitimo, Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977 „Dėl Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams tvarkos aprašo patvirtinimo“, „Dėl VATARO veikimo“, kuriame keliamos problemos dėl valstybės tarnautojų kasmetinės veiklos vertinimo Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje, atliko valstybės tarnybos teisinio reglamentavimo ir valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir tarnybinės veiklos vertinimo, centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos, valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo procesų įvertinimą ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai pateikė išvadas bei pasiūlymus dėl lankstesnio ir greitesnio atrankos proceso, vadovų įgaliojimų stiprinimo, valstybės tarnybos reguliavimo supaprastinimo, pateikta informacija apie Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pasiūlymų, suformuluotų Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo veiklos srityje, įgyvendinimą.	8
Viso gauta prašymų		120

2 pav. 2021 m. Valstybės tarnybos departamente valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų prašymuose išnagrinėtų klausimų skaičiaus pasiskirstymas pagal VTĮ sritis

Išanalizavus Valstybės tarnybos departamente gautus valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų prašymus, atlikus detalią juose pateikiamų klausimų analizę galima išskirti valstybės tarnybos teisinio reglamentavimo sritis, dėl kurių kyla daugiausiai neaiškumų:

Daugiausia kartų (24) prašymuose buvo nagrinėti klausimai, susiję su **centralizuotu konkursų vykdymu**: dėl Valstybės tarnybos departamento pasiūlytų pretendentų pasirinkimo tvarkos, 2 pretendentų atrinktų į vadovaujamas pareigas, ar vieno iš 2 pasiūlytų pretendentų atsisakymo dalyvauti pokalbyje su įstaigos vadovu ir toliau pretenduoti į pareigas yra pagrindas laikyti konkursą neįvykusiu, ar įstaigos vadovas turėtų atšaukti numatytą pokalbį su likusiu pretendentu, įstaigos vadovo pavaduotojo konkurso organizavimo, konkurso atšaukimo, pateikti pasiūlymai dėl užsienyje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių keliamų klausimų ir problemų dėl jų dalyvavimo konkursuose į valstybės tarnautojo pareigas galimybių, Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 129 redakcija), 53 punkto taikymo, asmens atitikties nepriekaištingos reputacijos reikalavimams, seniūnų konkurso.

Antroje vietoje pagal prašymų skaičių (14) buvo nagrinėti klausimai, susiję su Valstybės tarnybos departamento kompetencija ir 14 prašymų **persiūsta pagal kompetenciją**, nes Valstybės tarnybos departamentas nevykdo VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo priežiūros ir kontrolės.

Taip pat buvo nagrinėti klausimai dėl nuostatų, reglamentuojančių valstybės tarnautojų darbo apmokėjimą, atleidimą iš valstybės tarnautojo pareigų, Valstybės tarnautojų pareigybių aprašo ir vertinimo metodikos, tarnybinės atsakomybės, klausimai, susiję su institucijų rengiamų teisės aktų projektų derinimu, prašant Valstybės tarnybos departamento atlikti teisės aktų projektų vertinimą ir atitinkamai pateikti pastabas, pasiūlymus.

Asmenų prašymų analizė

2021 m. Valstybės tarnybos departamente buvo gauti ir išnagrinėti **398** asmenų prašymai.

Asmenų prašymuose buvo nagrinėjami klausimai, susiję su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimu. 2 lentelėje ir 3 pav. nurodomas detalus prašymuose nagrinėtų klausimų sąrašas pagal VTĮ sritis.

2 lentelė. 2021 m. Valstybės tarnybos departamento išnagrinėtuose asmenų prašymuose klausimų pasiskirstymas pagal VTĮ sritis

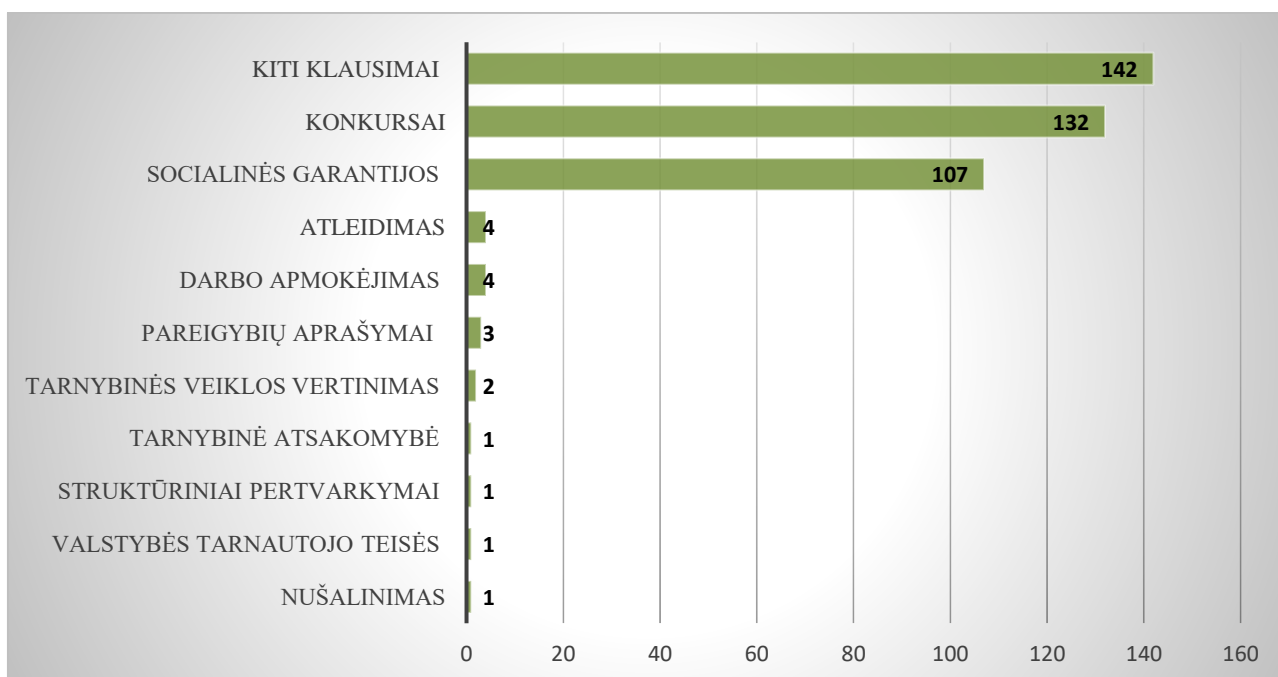
VTĮ sritis	Asmenų prašymuose išnagrinėti klausimai	Kiekis
Konkursai (132)	Dėl protokolo, garso ir vaizdo įrašo pateikimo (susipažinimo),	66
	dalyvavimo konkursuose į valstybės tarnautojo pareigas tvarkos išaiškinimo,	7
	konkurso metu surinkto balo įskaitymo,	3
	sutikimo eiti pareigas laimėjus konkursą (2 vietos ir paskesnių vietų laimėtojų),	18
	atsisakymo užimti konkurso metu laimėtas pareigas,	10
	atsisakymo dalyvauti konkurse,	4
	priėmimo į konkurso metu laimėtas pareigas VTD,	6
	dalyvavimo konkurse nuotoliniu būdu,	2
	konkurso skelbimo gražinimo,	1
	konkurso atšaukimo,	1
	nepasirinkto nei vieno iš 2 geriausiai pasirodžiusių pretendentų,	1
	pretendentų vertinimo konkurso komisijoje rezultatų pateikimo,	5
	dalyvavimo konkurse stebėtojo teisėmis,	2
	darbo vietos pasirinkimo, laimėjus 2 identiškus konkursus,	1
	konkursą laimėjusio pretendento informacijos, reikalingos pateikti teismui, apie įvykusį konkursą pateikimo,	1
	prašymo dalyvauti konkurse pateikimo,	1
	prašymo neskirti į konkurso komisijos narius konkrečius įstaigos atstovus dėl galimo jų šališkumo,	1
reikalavimo užtikinimo priemonės taikymo (sustabdyti konkurso organizavimą, kol bus išnagrinėtas pareiškėjo prašymas),	1	
informacijos, ar į konkretų konkursą buvo priimtas jį laimėjęs asmuo, pateikimo.	1	
Darbo apmokėjimas (4)	Dėl valstybės tarnautojo darbo apmokėjimo, grįžus iš tikslinių atostogų vaikui prižiūrėti,	1
	priemokų valstybės tarnautojams mokėjimo išaiškinimo,	1
	permokėto darbo užmokesčio gražinimo,	1
	išaiškinimo apie priemokos už pavadavimą mokėjimą.	1
Socialinės garantijos (107)	Dėl statuso atkūrimo:	
	- prašymai atkurti statusą,	32
	- sutikimai atkurti statusą į pasiūlytas pareigas,	13
	- atsisakymai atkurti statusą į pasiūlytas pareigas,	2

	<p>tarnybos Lietuvos valstybei stažo įskaitymo, valstybės tarnautojo nuotolinio darbo, atostogų skaičiavimo, darbo laiko normos per savaitę, DK 168 straipsnio 3 dalyje numatytų garantijų taikymo valstybės tarnautojams, įgyvendinantiems darbuotojų atstovavimą, DK 115 straipsnio nuostatų taikymo, kai valstybės tarnautojai ir darbuotojai dirba pagal suminę darbo laiko apskaitą, dėl darbo (pamainų) grafikų skelbimo, valstybės tarnautojo teisės į poilsio dienas numatytas VTĮ, kito darbo ar užsiėmimo kita veikla, galimybės eiti valstybės tarnautojo pareigas amžiaus trukmės, įtraukimo į pretendentų rezervą.</p>	<p>2 1 1 1 1 1 1 4 1 47</p>
Atleidimas (4)	<p>Dėl teisės į išmokas, kai atsistatydinama iš valstybės tarnautojo pareigų, vienkartinės piniginės išmokos skyrimo valstybės tarnautojui atleidžiamam iš pareigų, kai jam sukanka 65 metai, šiuo metu galiojančių kompensacinių mechanizmų atleidimo iš valstybės tarnautojo pareigų metu, buvusio valstybės tarnautojo atleidimo aplinkybių išaiškinimo.</p>	<p>1 1 1 1</p>
Nušalinimas (1)	Dėl nušalinto valstybės tarnautojo atliekamų funkcijų.	1
Valstybės tarnautojo teisės (1)	Dėl VTĮ 17 straipsnio 1 dalies 11 punkto nuostatos taikymo dėl adaptacijos programos.	1
Struktūriniai pertvarkymai (1)	Dėl skyriaus, kurio vedėjas yra nušalintas nuo pareigų, struktūrinių pertvarkymų.	1
Tarnybinė atsakomybė (1)	Dėl tarnybinio nusižengimo tyrimo procedūros pradėjimo gavus oficialią informaciją išaiškinimo.	1
Tarnybinės veiklos vertinimas (2)	Dėl nesutikimo su tarnybinės veiklos vertinimu teisinio reguliavimo, VTD atstovų įtraukimo į tarnybinės veiklos vertinimo komisiją.	2
Pareigybių aprašymai (3)	Dėl valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų priskyrimo valstybės tarnautojo ar darbuotojo pareigybei, pareigybės aprašyme nurodytų funkcijų įskaitymo kaip vadovaujamo darbo patirtis, dėl Pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos taikymo.	3
Kiti klausimai (142)	<p>Dėl galimybės dalyvauti tarptautinėje atrankoje pagal Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo nuostatas, duomenų iš Valstybės tarnautojų registro (VATARAS) pateikimo ar klaidingų duomenų ištaisymo (apie tarnybos Lietuvos valstybei, įstaigoje, valstybės tarnautojo pareigose ar socialinio draudimo stažą, darbo pradžios ir pabaigos laikotarpius, eitas pareigas, vykdytas funkcijas, priklausančias atostogas, dėl gyvenamosios vietos išrašo, pareigybių aprašymų pateikimo),</p>	<p>59 28 1</p>

	<p>mokymosi pagal pataisos pareigūno modulinę profesinio mokymo programą, 1</p> <p>vadovaujamo darbo patirties nustatymo pagal pateiktus dokumentus, 1</p> <p>informacijos apie vykdytus konkursus ir atrankas į Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos pareigybes 2019–2021 m. pateikimo, 10</p> <p>sutikimo peržiūrėti asmens duomenis, reikalingus analizei atlikti ir informacijai apie atliktos analizės rezultatus Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai pateikti, 4</p> <p>priteistų bylinėjimosi išlaidų pervedimo į nurodytą banko sąskaitą, 13</p> <p>įtraukimo į valstybės tarnautojų užsienio kalbų mokėjimo lygio nustatymo ekspertų sąrašą, 6</p> <p>konkurso į darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, organizavimo tvarkos išaiškinimo, dėl pagal darbo sutartį dirbančio asmens įgaliojimų išaiškinimo, dėl dokumentų konkursui į darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį pateikimo, 2</p> <p>per klaidą atsiųsto dokumento, 1</p> <p>informavimo apie pasikeitusias darbo sąlygas išaiškinimo, 1</p> <p>informacijos apie valstybės tarnybą pateikimo, 3</p> <p>informacijos apie asmens duomenų tvarkymą, darbo patirtį VTD pateikimo, 1</p> <p>praktikos atlikimo, 1</p> <p>viešai paskelbtos informacijos išaiškinimo, 1</p> <p>įstaigos vadovo pabaigos termino, jam sukakus 65 metų amžiaus, 2</p> <p>rusų kalbos tikrinimo, 2</p> <p>pateiktos peticijos, 1</p> <p>padėkos VTD už profesionaliai įvykdytą konkursą perdavimo, 1</p> <p>pretendentų asmens duomenų neviešinimo, 2</p> <p>pasiūlymų VTĮ keitimui pateikimo, 1</p> <p>leidimo būti pasienio zonoje išdavimo.</p>	
Iš viso		398

3 pav. 2021 m. Valstybės tarnybos departamente asmenų prašymuose išnagrinėtų klausimų skaičiaus pasiskirstymas pagal VTĮ sritis

Valstybės tarnybos departamente gautuose 398 asmenų prašymuose daugiausia buvo prašymų, susijusių su konkursų organizavimu (132 prašymai, kas sudaro apie 33,2 proc. visų gautų prašymų). Šiuose prašymuose buvo nagrinėjami įvairūs klausimai. Daugiausiai buvo pateikta prašymų dėl protokolo, garso ir vaizdo įrašo pateikimo (susipažinimo) (66 prašymai). Taip pat nemažai buvo konkursų 2 vietas ir paskesnių vietų laimėtojų sutikimų eiti pareigas laimėjus konkursą (18 prašymų) ir atsisakymų užimti konkurso metu laimėtas pareigas (10 prašymų). Asmenys kreipėsi ir dėl dalyvavimo konkursuose į valstybės tarnautojo pareigas tvarkos išaiškinimo (7 prašymai) bei kitais klausimais.

Dėl socialinių garantijų buvo pateikti 107 asmenų prašymai. Didžiąją šių prašymų dalį sudarė prašymai, susiję su statuso atkūrimu (47 prašymai) ir įtraukimu į pretendentų rezervą (47 prašymai).

Taip pat aktualūs buvo prašymai dėl galimybės dalyvauti tarptautinėje atrankoje pagal Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo nuostatas (59 prašymai).

Dėl duomenų iš Valstybės tarnautojų registro (VATARAS) pateikimo ar klaidingų duomenų ištaisymo (apie tarnybos Lietuvos valstybei, įstaigoje, valstybės tarnautojo pareigose ar socialinio draudimo stažą, darbo pradžios ir pabaigos laikotarpius, eitas pareigas, vykdytas funkcijas, priklausančias atostogas, dėl gyvenamosios vietos išrašo, pareigybių aprašymų pateikimo) (28 prašymai).

Asmenys kreipėsi ir dėl įtraukimo į valstybės tarnautojų užsienio kalbų mokėjimo lygio nustatymo ekspertų sąrašą (13 prašymų).

Taip pat buvo nagrinėjami asmenų prašymai dėl darbo apmokėjimo (4 prašymai), atleidimo (4 prašymai), nušalinimo (1 prašymas), valstybės tarnautojų teisių (1 prašymas), struktūrinių pertvarkymų (1 prašymas), tarnybinės atsakomybės (1 prašymas), tarnybinės veiklos vertinimo (2 prašymai), pareigybių aprašymų (3 prašymai) ir kiti prašymai.

Buvo gauta prašymų, ir nesusijusių su Valstybės tarnybos departamento kompetencija, pvz., dėl konkurso į darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, organizavimo tvarkos išaiškinimo, dėl pagal darbo sutartį dirbančio asmens įgaliojimų išaiškinimo, dėl dokumentų konkursui į darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pateikimo (6 prašymai), dėl pateiktos peticijos (2 prašymai), dėl leidimo būti pasienio zonoje išdavimo (1 prašymas) ir kiti prašymai.

Asmenų skundų analizė

2021 m. Valstybės tarnybos departamente buvo gauti ir išnagrinėti **69 skundai**, iš kurių **45 skundai**, susiję su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimu, o **24 skundai** – nepriklauso VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų reguliavimo sričiai.

Skunduose keliami klausimai ir jų skaičius

45 skunduose buvo keliami 8 skirtingi klausimai, susiję su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimu.

Dažniausiai skunduose buvo keliami klausimai dėl konkurso ar atrankos į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo (26 skundai), valstybės tarnautojų tarnybinės atsakomybės (12 skundų), priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas (2 skundai), perkėlimo į kitas pareigas, pareigybės panaikinimo, išėtinės išmokos, pareigybės aprašymo ir tarnybos stažo (po 1 skundą).

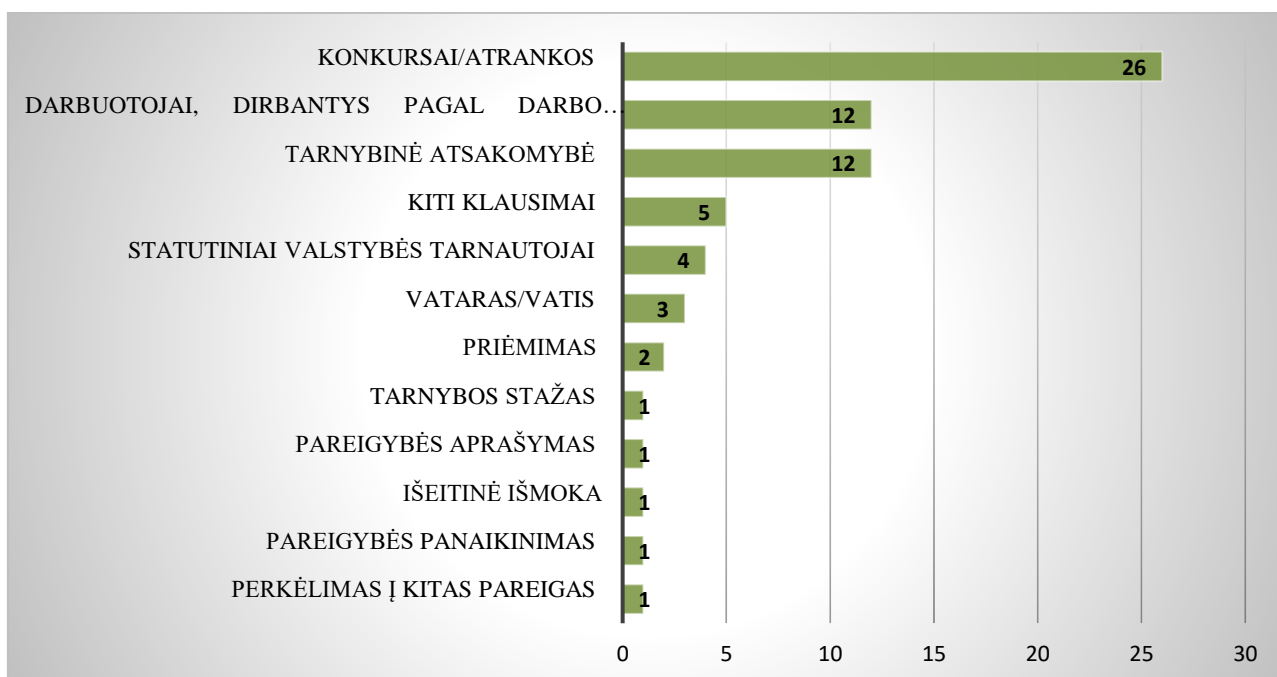
Detalus skunduose keliamų klausimų sąrašas ir skundų skaičius nurodytas 3 lentelėje ir 4 pav.

3 lentelė. Skunduose keliami klausimai ir skundų skaičius

Sritis	Asmenų skunduose išnagrinėti klausimai	Kiekis
	<i>Dėl VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų galimo pažeidimo:</i>	45 skundai
Konkursai/atrankos (26)	Dėl neleidimo dalyvauti konkurse dėl neatitikimo pareigybės aprašyme nustatytiems specialiesiems reikalavimams (išsilavinimo, darbo patirties), netinkamo komisijos narių pretendentų įvertinimo, netinkamai organizuoto konkurso (konkurso neskaidrumo, galimai paviešintų ar netinkamai formuluojamų klausimų, terminų nesilaikymo, konkurso komisijos nario nekompetentingumo), neteisėto pareigybės, į kurią buvo paskelbtas konkursas, panaikinimo, pretendento galimo neatitikimo nepriekaištingos reputacijos reikalavimams, netinkamų skelbiamuose konkursuose nustatytų pareiginės algos koeficientų, neįvykusių atrankų į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas, konkurso laimėtojo galimo neatitikimo specialiesiems reikalavimams (išsilavinimo), laimėtojo neskyrimo į konkurse laimėtas pareigas, konkurso komisijos nario galimo šališkumo, seniūnaičių nenusišalinimo, renkant išplėstinėje seniūnaičių sueigoje seniūnaičius – konkurso komisijos narius, pareigybės aprašyme nustatyto nereikalingo specialiojo reikalavimo darbo patirčiai.	4 2 9 1 2 1 1 1 1 2 1 1
Priėmimas (2)	Dėl galimai neteisėto valstybės tarnautojo priėmimo į pareigas.	2
Perkėlimas į kitas pareigas (1)	Dėl neatitikimo specialiesiems reikalavimams (išsilavinimo).	1
Pareigybės panaikinimas (1)	Dėl pareigybės panaikinimo.	1

Tarnybinė atsakomybė (12)	Dėl galimo valstybės tarnautojų tarnybinio nusižengimo (organizuojant konkursą, atsakymo pateikimo terminų praleidimo, dėl valstybės tarnautojų netinkamų veiksmų, elgesio ar funkcijų vykdymo, dėl pateikto neteisingo atsakymo, dėl neteisėto asmens duomenų tvarkymo).	12
Išaitinė išmoka (1)	Dėl neišmokėtos išaitinės išmokos.	1
Pareigybės aprašymas (1)	Dėl pakeisto pareigybės aprašymo.	1
Tarnybos stažas (1)	Dėl netinkamai apskaičiuoto tarnybos Lietuvos valstybei stažo.	1
	<i>Dėl su VTĮ nesusijusių galimų pažeidimų:</i>	24 skundai
VATARAS/VATIS (3)	Dėl netinkamų įrašų VATARE, VATIS netinkamo veikimo	1 2
Darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (12)	Dėl neatitikimo reikalavimams (vadovaujamo darbo patirties), netinkamo konkurso organizavimo, priekaištingos reputacijos asmenų įdarbinimo, neteisėto pareigybės panaikinimo, konkurso komisijos sudėties, neteisėto priėmimo į darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigas, neetiško elgesio.	1 5 2 1 1 1 1
Statutiniai valstybės tarnautojai (4)	Dėl neteisingos piniginės kompensacijos sumos ir netesybų sumokėjimo, darbo be kvalifikacijos pažymos, netinkamo pratybų organizavimo, piktnaudžiavimo tarnyba (neteisėtas siuntų sulaikymas).	1 1 1 1
Kiti klausimai (5)	Dėl valstybinės reikšmės miško neišsaugojimo, galimo biurokratizmo apraiškų įstaigoje, įstaigos interneto svetainėje skelbiamos neteisingos ar neišsamios informacijos, nepervestų bylinėjimosi išlaidų.	1 1 2 1

4 pav. 2021 m. Valstybės tarnybos departamente gautuose asmenų skunduose keliamų klausimų skaičius

Valstybės tarnybos departamentas dažniausiai nagrinėjo skundus, susijusius su Valstybės tarnybos departamento funkcijų vykdymu – centralizuotų konkursų į įstaigų vadovų ir karjeros valstybės tarnautojų bei atrankų į pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas (iki 2021-08-01) organizavimu ir vykdymu (26 skundai).

Šiuose skunduose buvo skundžiamos įvairios su konkursų ar atrankų į valstybės tarnautojų pareigas organizavimu ar vykdymu susijusios aplinkybės. Dažniausiai pareiškėjai kreipėsi dėl galimai netinkamai organizuoto konkurso (9 skundai), keldami abejones dėl konkurso skaidrumo, klausimų formulavimo ar konkurso komisijos narių kompetencijos bei teigdami, kad buvo paviešinti klausimai ir nesilaikoma konkurso organizavimo terminų. Taip pat buvo nurodoma, kad komisijos nariai netinkamai įvertino pretendentes (2 skundai), abejojo konkurso komisijos narių nešališkumu (2 skundai). Neleidus pretendentes dalyvauti konkurse dėl jų neatitikimo pareigybės aprašyme nustatytiems specialiesiems reikalavimams (išsilavinimo, darbo patirties) (4 skundai), jie teikė skundus nurodydami, kad jų neatitikimas pareigybės aprašyme nustatytiems specialiesiems reikalavimams buvo įvertintas netinkamai, kėlė klausimus dėl konkurso laimėtojo galimo neatitikimo specialiesiems reikalavimams (išsilavinimo) (1 skundas) ar pretendentes galimo neatitikimo nepriekaištingos reputacijos reikalavimams (2 skundai). Skunduose buvo keliami ir kiti klausimai: dėl galimai neteisėto pareigybės, į kurią buvo paskelbtas konkursas, panaikinimo, dėl netinkamų skelbiamuose konkursuose nustatytų pareiginės algos koeficientų, dėl neįvykusių atrankų į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas, dėl laimėtojo neskyrimo į konkurse laimėtas pareigas, dėl galimo seniūnaičių nenusišalinimo, renkant išplėstinėje seniūnaičių sueigoje seniūnaičius – konkurso komisijos narius, dėl pareigybės aprašyme nustatyto nereikalingo specialiojo reikalavimo darbo patirtčiai bei dėl galimai neteisėto pareigybės, į kurią buvo paskelbtas konkursas, panaikinimo (po 1 skundą). Valstybės tarnybos departamento atžvilgiu pagrįsti buvo 2 skundai dėl netinkamai nustatyto pretendentes neatitikimo pareigybės aprašyme nustatytiems specialiesiems reikalavimams. Šie pažeidimai buvo ištaisyti, pakartotinai įvertinus pretendentes pateiktus dokumentus.

Buvo gauta nemažai skundų ir dėl valstybės tarnautojų tarnybinės atsakomybės taikymo (12 skundų). Skunduose buvo nurodoma, kad valstybės tarnautojai netinkamai organizavo konkursus, praleido atsakymo pateikimo terminus ar pateikė neteisingą atsakymą, netinkamai elgėsi ar netinkamai vykdė savo funkcijas, neteisėtai tvarkė pareiškėjo asmens duomenis ir prašė inicijuoti valstybės tarnautojų tarnybinio nusižengimo tyrimus. Valstybės tarnybos departamento valstybės

tarnautojų atžvilgiu buvo gauti 4 skundai dėl tarnybinės atsakomybės taikymo, iš kurių pagrįsti buvo 2 skundai – dėl atsakymo pateikimo terminų praleidimo ir dėl neteisėtai tvarkomų pareiškėjo asmens duomenų. Vienam valstybės tarnautojui buvo paskirta tarnybinė nuobauda.

Pažymėtina, kad Valstybės tarnybos departamentas, vadovaujantis Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1V-983 „Dėl Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), nuo 2019 m. sausio 1 d. neturi įgaliojimų vykdyti VTĮ su juo susijusių teisės aktų priežiūros, o nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d. – nagrinėti asmenų skundus ir prašymus VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo klausimais, todėl gavus kai kuriuos skundus, susijusius su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų galimo pažeidimo, negalima buvo tinkamai ištirti skunduose nurodytų aplinkybių bei patikrinti įstaigų veiksmus. Atsižvelgiant į tai, skundai buvo persiųsti nagrinėti pagal kompetenciją kitoms įstaigoms (13 skundų) arba Valstybės tarnybos departamentas atsakymuose pateikė išaiškinimus dėl VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų taikymo (6 skundai).

Visi skundai, nesusiję su VTĮ, išskyrus skundą dėl nepervestų bylinėjimosi išlaidų, buvo persiųsti nagrinėti įstaigoms pagal kompetenciją (24 skundai).

Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad iš 69 Valstybės tarnybos departamente gautų skundų tik 4 skundai buvo pagrįsti, kadangi tik juose buvo nustatyti VTĮ ar su juo susijusių teisės aktų nuostatų pažeidimai. Jie sudaro apie 5,8 proc. visų 2021 m. gautų skundų. 28 skunduose VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų pažeidimų nenustatyta, todėl šie skundai laikomi nepagrįstais ir jie sudaro apie 40,6 proc. visų 2021 m. gautų skundų. Kiti 13 su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų reguliavimo sritimi susiję skundai, kurie buvo persiųsti įstaigoms nagrinėti pagal kompetenciją, sudaro apie 18,8 proc. visų 2021 m. gautų skundų. Dėl jų Valstybės tarnybos departamentas neturi grįžtamojo ryšio. Su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų reguliavimo sritimi nesusiję 24 skundai sudaro apie 34,8 proc. visų 2021 m. gautų skundų.

2019-2021 m. gautų skundų rezultatų palyginimas ir apibendrinimas

Apibendrinus 4 ir 5 lentelėse pateiktą informaciją, galima teigti, jog:

1. 2019–2021 metų laikotarpiu pagrįstų skundų skaičius išlieka panašus, tačiau procentinė šio skaičiaus išraiška 2021 m. ženkliai sumažėjo. 2019 m. pagrįsti skundai sudarė – apie 10,9 proc., 2020 m. – apie 9,1 proc., o 2021 m. – 5,8 proc. visų atitinkamais metais gautų skundų.

2. 2021 m. su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimu susijusių skundų, kurie buvo persiųsti kitoms įstaigoms nagrinėti pagal kompetenciją, ir su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimu nesusijusių skundų skaičius ženkliai išaugo iki 53,6 proc. visų 2021 m. gautų skundų.

3. Pagrindiniai (dominuojantys) 2019 – 2021 metais skunduose nagrinėti klausimai buvo: valstybės tarnautojų tarnybinė atsakomybė ir konkurso ar atrankos į valstybės tarnautojo pareigas organizavimas. 2021 m. žymiai išauga skundų skaičius dėl valstybės tarnautojų tarnybinės atsakomybės nuo 2 skundų 2020 m. iki 12 skundų 2021 m. Tuo tarpu skundų dėl konkurso ar atrankos į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo sumažėjo nuo 38 skundų 2020 m. iki 26 skundų 2021 m.

4 lentelė. 2019-2021 m. išnagrinėtų skundų skaičiaus palyginimas

Metai	Viso išnagrinėta skundų (skaičius)	Pagrįsti skundai (skaičius ir proc.)	Nepagrįsti skundai (skaičius ir proc.)	Kiti skundai* (skaičius ir proc.)
2019 m.	46	5 (10,9 proc.)	32 (69,6 proc.)	9 (19,5 proc.)
2020 m.	55	5 (9,1 proc.)	34 (61,8 proc.)	16 (29,1 proc.)
2021 m.	69	4 (5,8 proc.)	28 (40,6 proc.)	37 (53,6 proc.)

Pastaba. * Kiti skundai – su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimu susiję skundai, kurie buvo persiųsti kitoms įstaigoms nagrinėti pagal kompetenciją, ir su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimu nesusiję skundai.

5 lentelė. 2019-2021 m. dažniausiai skunduose nagrinėti klausimai

Metai	Tarnybinė atsakomybė (skundų skaičius)	Konkurso ar atrankos organizavimas (skundų skaičius)
2019 m.	7	13
2020 m.	2	38
2021 m.	12	26

Išvados ir siūlymai

Išanalizavus Valstybės tarnybos departamente gautus ir išnagrinėtus valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei asmenų prašymus, darytinos išvados:

1. Analizuojant **valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų prašymus** identifikuotos šios sritys, kurios valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms kelia daugiausiai neaiškumų:

- centralizuotų konkursų vykdymas,
- darbo apmokėjimas,
- pareigybių aprašymai;
- socialinės garantijos.

Analizuojant **asmenų prašymus** identifikuotos šios sritys, kurios kelia asmenims daugiausiai neaiškumų:

- socialinės garantijos,
- darbo apmokėjimas,
- atleidimas iš pareigų.

Apibendrinus, darytina išvada, kad valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms bei asmenims daugiausiai neaiškumų kelia teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios valstybės tarnautojų socialines garantijas ir darbo apmokėjimą. Taip pat valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms neaiškus yra centralizuotų konkursų vykdymas ir pareigybių aprašymų rengimas / keitimas, o asmenims – atleidimas iš pareigų.

2. Pažymėtina, kad nemažai prašymų, ypač iš asmenų, buvo gauta dėl duomenų iš Valstybės tarnautojų registro pateikimo ar klaidingų duomenų ištaisymo, taip pat klausimais dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis. Gausus prašymų šiais klausimais skaičius sąlygoja tai, kad asmenims trūksta informacijos apie Valstybės tarnautojų registro tvarkytojus bei informacijos apie tai, kad darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, VTĮ netaikomas ir Valstybės tarnybos departamentas neturi kompetencijos šių klausimų nagrinėti.

Išanalizavus Valstybės tarnybos departamente gautus ir išnagrinėtus asmenų skundus, darytinos išvados:

1. Atsižvelgiant į pagrįstų skundų skaičių ir į tai, kad 2021 m. sumažėjo skundų dėl konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo, darytina išvada, kad Valstybės tarnybos departamento organizuojami konkursai vykdomi laikantis teisės aktų reikalavimų.

2. Kitų, t. y. su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimu susijusių skundų, kuriuos Valstybės tarnybos departamentas turėjo persiųsti nagrinėti kitoms įstaigoms pagal kompetenciją, bei su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimu nesusijusių skundų skaičiaus augimą galimai lemia tai, kad visuomenei trūksta informacijos apie tai, kad Valstybės tarnybos departamentas neturi įgaliojimų vykdyti VTĮ su juo susijusių teisės aktų priežiūros, taip pat, neturi įgaliojimų vertinti

konkursų į darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigas organizavimo bei kitų su jais susijusių klausimų.

3. Dauguma procesų vyksta per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą, duomenys tvarkomi Valstybės tarnautojų registre. Šios informacinės sistemos ir registro pavadinimai galimai klaidina asmenis, jie procesus atliekamus šioje informacinėje sistemoje ar registre sutapatina su Valstybės tarnybos departamento funkcijomis.

4. Skundų dėl tarnybinės atsakomybės taikymo skaičius išlieka aukštas galimai dėl to, kad esant dabartinei situacijai didžioji dalis įstaigų vykdo veiklą nuotoliniu būdu, kas apsunkina (sulėtina) veiklos procesus. Be to įstaigose jaučiamas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, trūkumas.

Tarnybos sąlygų skyriaus

vyriausioji specialistė

Rasa Kanašonkienė

vyriausioji specialistė

Rima Tubutienė